

Iluliaq

Föreningen Sverige-Grönlands medlemsblad

Nr 2/12

Inuk
A film by Mike Magidson

C'EST LA PREMIÈRE FILM DE DOCUMENTAIRE PRODUCTION... THE CHILDREN'S HOME...
PLANTÉ, TOUMAGE, CHARRA, KET, NULUNAR, KIL, COLLETT, SE...
SABA PETERSEN, DILL, JONAS, HANSEN, NEMER, JONASSEN, SE...
MIKE MAGIDSON, SABA PETERSEN, DILL, JONAS, HANSEN, NEMER, JONASSEN, SE...
FELICIA LACROIX, MICHAEL MONTAGNA, JONASSEN, SE...
MICHAEL MONTAGNA, JONASSEN, SE...
www.inuk-film.com

GREENLAND EYES
INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

www.greenlandeyes.com

Djurlivet i Baffinbukten, sid 3

Internationell succé för grönländska filmer sid 4-7

Säljägare protesterade i Köpenhamn, sid 14

Regeringsförslag avfolkar bygderna

I vintras träffade jag en man som hade stor erfarenhet av grönländska bygder.

När jag berättade att jag ofta längtar till Grönland föreslog han att jag skulle skaffa mig ett hus där. Just då skulle det finnas ett hus till salu i Nanortalik för 1000 dkr. Det lät som en dröm och jag var verkligen upphetsad av tanken att vara husägare i en så vacker bygd. Men allt föll förstås på att om det var billigt att köpa ett hus så var det desto dyrare att ta sig dit och sköta om sitt förvärv.

Precis som i Sverige lämnas de grönländska bygderna alltmer åt sitt öde och många hus säljs ut för en spottstyver. I det 60-tal bygder som finns idag sker en avfolkning som på ett sorgligt sätt utarmar livet i dessa småsamhällen. Oftast är det kvinnor och ungdomar som lockas till städerna där jobben, utbildningen och det bekväma livet finns. Enligt Grönlands Statistik är det bara sex bygder som har fått fler invånare den senaste tiden. Det

är bl a Kangerlussuaq och Oqaatsut nära Ilulissat.

Och nu kommer dråpslaget. Regeringen har lagt ett förslag som innebär att antalet bostäder ska reduceras i de bygder och städer som inte växer. Å andra sidan ska det uppföras nya bostäder i områden där det etableras nya arbetsplatser.

Ett beslut som Grönlands bygdeförening ser som ren diskriminering och befarrar ska skapa panik i bygderna. Det betyder att folk i småsamhällena antingen de vill eller ej tvingas flytta till platser med växande befolkning och arbetsmöjligheter, trots att det är många som faktiskt vill bo kvar i bygderna. Många av de gamla typhusen är idag otidsenliga, ja till och med hälsovådliga på grund av mögelproblem bl a, och det behövs verkligen nya hus för att rätta upp den på många håll katastrofala boendemiljön.

Sylvia Hild

Iluliaq

En tidning från Föreningen Sverige-Grönland. www.sverige Gronland.com
Redaktionen består av:

Ordförande Sylvia Hild, Helgagatan 36 F, 118 58 Stockholm

Telefon: 070-303 96 30, e-post: sylvia.hild@comhem.se

Sekreterare: Joel Åsblom, tel: 08-740 68 78, e-post: asblom@rocketmail.com

Föreningens kassör är Mats Gullberg, tel: 08-660 91 79,

e-post: matsgullberg2003@yahoo.se

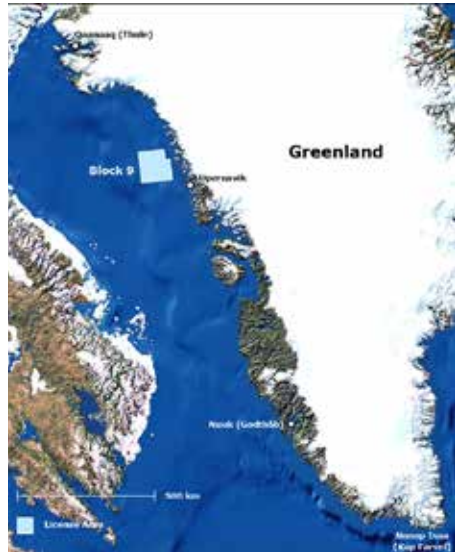
Djurlivet under lupp i Baffinbukten

Denna säsong ska Shell Kanumas, Maersk Oil Kalaallit Nunaat och ConocoPhilips genomföra seismologiska undersökningar i Baffinbukten med hjälp av ljudvågor.

I samband med dessa undersökningar ska också, på Selvstyrets begäran, observationer av valar, sälar och fåglar göras. Man är från grönländskt håll angelägen att djurlivet i området inte utsätts för negativ påverkan.

Med assistans av serviceföretaget Arctic Base Supply har man rekryterat 20 observatörer från hela landet som ska hjälpa biologerna i detta arbete. Intresset för de här jobben har varit stort och de tjugo som tagit sig genom nålsögat har nu fått utbildning i observationstekniker och praktiska övningar ombord på havsforskningsfartyget Sanna.

Observatörerna, som alla är väderbitna män med erfarenhet från havet, ska via walkie-talkie meddela sig med kollegerna ombord om området är fritt eller ej för havsdäggdjur och fåglar innan fartyget får skicka kraftiga ljudvågor genom vattnet ner till havsbotten. De ska kunna

skilja på 22 havsfågelarter och 15 olika havsdäggdjur.

Observatörerna är Råstoffsdirektoratets garanterade för att oljebolagen efterlever reglerna. De seismologiska undersökningarna är kraftiga. När de går på topp motsvarar det en kraftladdning på ett pund dynamit.

Iluliaq

2/12

473 filmer om Grönland

Filmarbetarna Maria Hansen, Pipaluk Jørgensen, Malik Kleist, Nicole Paglia, Pipaluk Knudsen-Ostermann och Inuk Silis Høegh i samtal om förutsättningarna för grönländsk film. Foto: Joel Åsblom

För den som vill se filmer om Grönland finns det hela 473 titlar att välja men bara 64 av dessa är producerade inom landets gränser. Vårens filmfestival i Berlin ger hopp om att Grönlands filmproducenter ska få en starkare ställning.

Allt sedan Knud Rasmussen introducerade filmen Palos bruddefærd 1934 har grönländsk film framstått som en intressant genre där dock få titlar kunnat produceras enbart inom ramen för de grönländska produktionsbolagen.

– Situationen är den att vi måste samarbeta med den danska filmindustrin och ha ett team som består av människor från olika länder. Annars går det inte att få några bidrag från danska institutioner, säger filmproducenten Inuk Silis Høegh.

Han är en av de många filmarbetare som presenterade sina produktioner under filmfestivalen Greenland Eyes som arrangerades i Berlin i våras.

Under de sex festivaldagarna i slutet på april visades både klassiska filmer som Palos bruddefærd och SOS Eisberg (en tysk-amerikansk film från 1933) samt nyare filmer som rysaren Qaqqat Alanngui och komedin Hinnarik Sinnattunilu som båda producerats av det grönländska bolaget Tumit Production. Därtill visades fransk-grönländska Le Voyage d'Inuk som är inspelad i Uummanaq.

Under en av filmfestivalens paneldiskussioner berättar Laetitia Pipaluk Rosing om en vetenskaplig undersökning som hon genomfört kring filmer som har anknytning till Grönland. Här framkommer det att av de 473 filmer som finns om Grönland är det bara 64 som producerats på Grönland.

– I väldigt många fall ger filmerna en ganska sned bild av livet på Grönland där inuiterna framställs som mer primitiva än vad som verkligen är fallet. Det kan exempelvis handla om skildringar

Filmparet Aka Hansen och Malik Kleist.

Dokumentärfilmaren Pipaluk Jørgensen.

av jägare som använder harpun trots att bössor är det vanligaste redskapet, säger Laetitia Pipaluk Rosing.

Bland de festivalfilmer som producerats helt på grönländska villkor märks flera titlar av mer dokumentär karaktär, exempelvis Greenland Year Zero av Niels Bjørn, Sooqakersuuttugut av Inuk Silis Høegh och Oqarit Inuullutillu av Pipaluk K Jørgensen.

Under senare år har även flera svenska filmproducenter riktat blickarna mot Grönland. Bland dessa märks Staffan Julén med filmerna Inughuit - folket vid jordens navel samt The Prize of the Pole. Inga av dessa visades under festivalen i Berlin där dock en av kortfilmerna hade viss svensk anknytning. Nicole Paglia, som har svenska rötter, fick presentera sin film Qaanaaq som jag själv varit med att spela in och handlar om tvångsflytten

Filmforskaren Laetitia Pipaluk Rosing.

av en grupp inuiter i samband med USAs etablering av Thule Air Base på 50-talet.

Joel Åsblom

Nicole Paglia och Joel Åsblom poserar framför affischen för kortfilmen Qaanaaq.

Foto: André Maslennikov

Inuk – filmen som erövrar världen

Filmen Inuk har visats på filmfestivaler och utomhusbiografer över hela världen.

Efter sju års berg- och dalbana är den äntligen klar och har haft en bejublad världspremiär i Nuuk. Filmen Inuk av den amerikanske regissören Mike Madigson.

Ända in i det sista var det osäkert om filmen skulle kunna göras klar. Pengar fattades men plötsligt dök furst Albert av Monaco upp och erbjöd sig att satsa det som behövdes för färdigställandet. Fursten som är en hängiven hundslädeförare hade råkat få se råfilmen och blivit mäktigt begeistrad.

Filmen Inuk sätter fokus på de utmaningar som Grönland står inför i en globaliserad värld. En värld där fångstkulturen är i utdöende. I filmen spelar Uummanaqbon Ole Jørgen Hammeken en fångstman som förlorat livslusten och genom sin vänskap med barnhemspojken Inuk får han tillbaka sin självtillit och båda hittar sig själva under en oförglömlig

släkttur på Uummanaqfjorden.

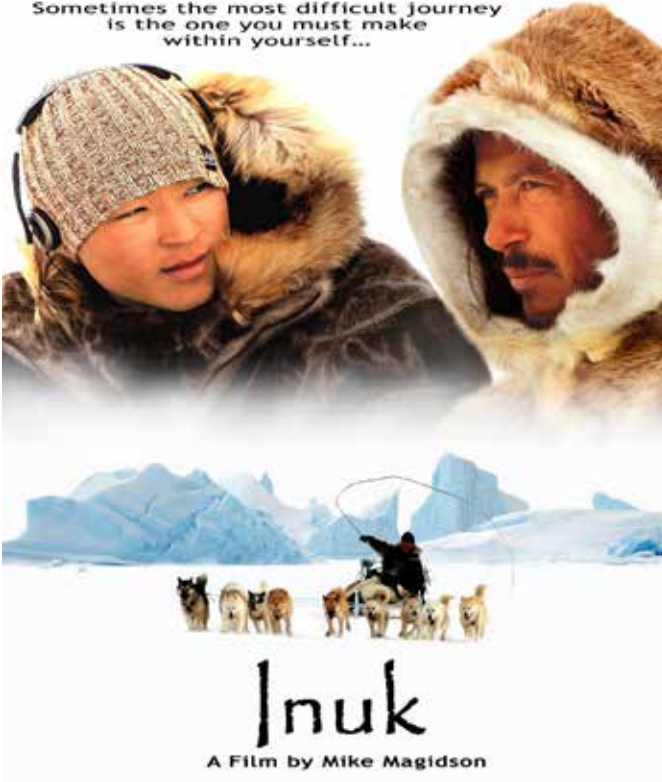
Alla skådespelare i filmen är amatörer vilket regissören tror varit en fördel. Barnen och fångstmännen har helt enkelt spelat sig själva. Hade han t ex valt amerikanska barn hade de troligtvis försökt efterlikna de stora filmstjärnorna vilket skulle blivit helt fel.

Ole Jørgen Hammeken hade flera gånger tackat nej till filmbudet men gav till slut upp för alla övertalningar, något som han idag är mycket glad för. Han berättade i Grönlands Radio, KNR, att han inte är uppvuxen i fångstkulturen och att han fått kämpa hårt för att lära sig den svåra konsten att köra hundsläde. Nu överlämnar han åt biopubliken att bedöma om han lyckats.

Minne för livet

Ann Andreasen är chef för barnhemmet i Uummanaq och hon har fungerat som

Sometimes the most difficult journey
is the one you must make
within yourself...

produktionsledare för filmarbetet.

För henne var det en stor sak att se sina ungar från barnhemmet som filmskådespelare. Hon säger att arbetet med filmen gett barnen ett nytt innehåll i livet, som för deras del präglats av vanvård och utanförskap. En stor upplevelse som säkert kan stärka dem i framtiden.

Mike Madison har tidigare gjort dokumentärfilm i Grönland och då blivit fascinerad av hundslädeskörning. Han är mycket stolt över den nu färdiga filmen. I ett tidigare skick har filmen visats runt om i världen men tack vare hjälp från Universal Pictures har Inuk nu omredigerats till en ”Hollywood-cut” version som bl a inneburit att man lagt ny musik på

filmen vilket fått den att framstå som en helhet.

1200 människor såg Inuk på världspremiären på Grönlands kulturhus Kattuaq i Nuuk. Hämförelsen var stor över filmen, några sade att de fick gåshud och andra lämnade biografen med tårar eller en varm känsla i magen. En gigantisk filmupplevelse var omdömet i tidningen Sermitsiaq.

Filmen har redan i sitt tidigare skick visats på filmfestivaler över hela världen och belönats med 20 priser. Nu får vi som bor i Sverige bara hoppas att den snart kommer hit också.

Profeten som gjorde uppror mot missionären

Författaren Kim Leine som länge bott på Grönland kommer nu med ännu en spännande skildring av den arktiska tillvaron. Denna gång ger han en inblick i 1700-talets tvister mellan danska missionärer och grönländska protestanter.

1700-talet var en omvälvande tid för den grönländska befolkningen som för första gången drabbades av både kolonisateurer och hårdhänta missionärer.

I slutet på det sekel som inleddes med Hans Egedes pionjärmission hade en stor del av befolkningen omvänt sig till den kristna läran. Fortfarande var det dock många som höll fast vid fädernas religion medan andra visserligen lärt sig acceptera kristendomen men inte ville underkasta sig vare sig det danska riket eller dess missionärer. Ett sådant exempel var fångstmannen Qeqeq som efter sitt kristnande fick namnet Habakuk medan hans hustru fick namnet Maria Magdalene. Kring dessa historiska personer har norsk-danske författaren Kim Leine bryggt ihop en både halsbrytande och spännande skildring där huvudpersonen är prästen Morten Falck, en gestalt som får ikläda sig rollen för många av Hans Egedes efterföljare.

Habakuk och Maria Magdalene hade utnämnt sig själva till profeter och blev därmed svartlistade av de av konungen utsända missionärerna. Boken heter Profeterne i Evighedsfjorden där Kim Leine alltså avviker radikalt från sina tidigare grönländsskildringar Kalak och Tunu som huvudsakligen bygger på hans egna upplevelser under 15 års verksamhet som sjuksköterska i olika grönländska städer.

Kim Leine har gett sig i kast med konflikten mellan de tidigare grönländsmissionärerna och inuitbefolkningen.

Bakom Profeterne i Evighedsfjorden ligger ett gediget researcharbete i historiska skrifter och resultatet är en ytterst imponerande och insiktsfull inblick i den grönländska 1700-talsmiljön där missionärerna tvingades ikläda sig rollen av kolonisateurer av en ofta ganska motsträvig befolkning.

Boken finns utgiven på danska hos Gyldendal och går att beställa hos adlibris.se för 242 kronor.

Joel Åsblom

Tunu en riktig bladvändare

Nu har Kim Leines roman Tunu översatts till svenska. Den har mötts med översvallande recensioner av svenska litteraturkritiker.

Och den är sannerligen värd att läsa inte bara för den som är intresserad av Grönland.

Det är dock inte någon turistreklam för landet. Leines roman utspelar sig i en liten by på Grönlands östkust, därav namnet Tunu som betyder baksidan. I Leines berättelse lyser romantiska hundslädeurer och kajaker med sin frånvaro. Det är en många gånger brutal och andefattig verklighet som skildras där sex och alkohol fungerar som flykt från fattigdom och urusla bostäder. Man känner med människorna som Leine porträtterar så övertygande knivskarpt. Leine har själv jobbat som sjuksköterska på Östgrönland i många år och det märks att han har stor

förståelse för den östgrönländska egenarten. Hans fantastiska berättarkonst är fylld med empati för de människor han skriver om och språket är en njutning. För oss som varit mycket på Grönland är igenkänningsfaktorn ibland hög.

Boken är utgiven på Forum och kan köpas i bokhandeln eller på nätet.

Sylvia Hild

Prinsessfeber i Saqqaq

Den 5 juni kom kronprinsessan Mary till bygden Saqqaq. Hon togs emot av barnen på Saqqaq's dagis.

De berättade för henne om sina erfarenheter med antimobbingkampanjen Kammagiitta. Barnen har jobbat med Kammagiitta i ett och ett halvt år nu och har projektet på schemat varje fredag. I projektet ingår en kappväska med olika redskap som delats ut till en rad institutioner som deltar i kampanjen.

Det är bl a en samtalstavla som används för samtal kring mobbing. Men det är också rytmiska rörelser och högläsning där barnen ska massera varandra medan de lyssnar. Och alla erfarenheter säger att barnen har haft stor hjälp av dessa övningar. De hjälper varandra mycket mer än tidigare och har blivit

öppnare. De har mer respekt för varandra och konflikterna har minskat. Övningarna går bl a ut på att sätta sig in i den mobbades situation.

Under hela våren har man förberett sig inför Marys besök med sånger och berättelser. Direkt efter besöket i Saqqaq väntade Ilulissat där Mary hälsade på i Jørgen Brønlunds skola.

Pride färgade Nuuk

Den 26 maj färgades Nuuk i regnbågens alla färger då den tredje GayPride-festivalen ägde rum i huvudstaden.

Nuka Bisgaard var den som drog igång och genomförde Grönlands första Pride-festival 2010.

Då vara han endast 19 år gammal. I en intervju berättar Nuka att han startade Nuuk GayPride för att han anser att HBT-frågor (homo, bi, trans) är ett tabubelagt ämne i Grönland. Han tycker att icke-heterosexuella människor ska ha samma rätt att visa sin kärlek öppet.

I år hade Nuka i samarbete med Nordiska Institutet i Nuuk (NAPA) arrangerat programmet. Självdridrog han med dragshow tillsammans med amerikanen Derrick Barry. Dagen inleddes med tal av Nuuks borgmästare Asii Chemnitz Narup som bl a talade om festivalen som symbol för mångfald och kärlek. En regnbågsparad gick genom stan och deltagarna kunde njuta av show och dans. Målet var att Pride skulle tilltala en så bred publik som

Dragartisten Nuka Bisgaard

möjligt så naturligtvis fick även grönländsk polka plats i programmet.

Clara Holmström

Ökad kontroll på oljan

Det katastrofala oljeutsläppet när oljeplattformen Deepwater Horizon exploderade i Mexikanska Golfen har manat Grönlands Selvstyre till eftertanke.

Nu vill man göra Grönland oberoende av utländska bolag om en oljekatastrof skulle inträffa.

Med det syftet bildas aktiebolaget Greenland Oil Spill Response A/S. Bolaget ska följa upp forskning och erfarenheter från hela världen inom detta område. Danmark ligger längst fram när det gäller forskning i arktiska områden. Tanken är att det nystartade bolaget ska etablera samarbete med såväl Center for Arktisk

Teknologi och Nationalt Center for Miljö og Energi vid Århus Universitet vilkas olika kompetens kompletterar varandra. Tvärfackligheten hos de två forskargrupperna ger en unik chans att både belysa framtida miljöaspekter vid ökat sökande efter olja och vid kommande aktiviteter i mineralsektorn.

I anslutning till det pågående forskningsarbetet har flera studentprojekt genomförts på den sommarkurs som ARTEK håller varje år i Sisimiut. Bl a en tvärfacklig studie om produktion av biogas från räkavfall och tång och effekten av olja på marina organismer.

Dyrare flyga till Grönland

Den 1:a maj höjde luftfartsmyndigheten med en dags varsel sina avgifter för flygningar till och från Grönland med 29,9 procent.

Det är främst de ökade utgifterna för säkerhetskontroll som ligger bakom beslutet. Dessa regler är internationella och kan inte påverkas. Men det är också en politisk fråga ty samtidigt minskas avgifterna för inrikestrafiken med 20,5 proc. Det är inrikestrafikens sammanhängande kraft som motiverat sänkningen. Men Grönlands Turistråd är kritiskt till denna omfördelning av avgifterna och fruktar att det kan minska turisternas intresse att resa till Grönland. Särskilt hårt kommer det att drabba Air Iceland som bara har utlandstrafik och som fått en stor ökning av antalet passagerare på sina rutter.

Arbete i stället för anstalt

I Qaqortoq får nu brottslingar som är dömda till anstalt möjligheten att göra samhällstjänst.

Det kan handla om snöröjning, städning, vägreparationer och insamling av avfall. Samhällstjänst är förbehållet offentliga arbetsplatser. På detta sätt kan brottslingarna utföra gratis arbete som gagnar samhället och blir en ”återbetalning” på de skador de gjort.

Betydligt bättre än att sitta passiv, inlåst på en anstalt, menar kommunen. Och

varför inte avfallshantering som kan göras inomhus om den intagne är flyktbenägen. Samhällstjänst kan också vara en dörr till ett nytt liv. Sedan denna ordning införts har 25 personer gjort samhällstjänst.

Statsskulden ska omprioriteras

Den samlade skulden i Grönland uppgår till 4,7 miljarder danska kronor vilket innebär att varje invånare oavsett ålder har en ”skuld” på 50 000 dkr.

Ingen oroande situation i nuläget och särskilt inte om man jämför med EU där stabilitetspakten satt gränsen för nationella statsskulder till 60 procent av brutonationalprodukten.

Samtidigt höjer Selvstyrets finansansvarige Maliina Abelsen ett varnande finger. Grönland står inför stora investeringar inom anläggning, transport, utbildning och bostäder bl a, varav en del täcks av skatter medan andra mer kortsiktigt intäktsgivande projekt måste finansieras med lån. Som till exempel den planerade atlanthamnen i Nuuk.

Selvstyret måste göra upp med många års tradition att skjuta fram skuldbördan på kommande generationer. Det måste därför till en prioritering som skiljer på anläggningsinvesteringar och investeringar som ska finansieras via landskassan, anser Maliina Abelsen.

Maliina Abelsen

Oljepriset stiger

Den första maj steg priset på olja och diesel med 58 öre i Grönland och är nu 6,15 dkr för diesel/gasol och för bensin 6,15 dkr.

Höjningen har väckt protester men är framtvingad av höjda priser på världsmarknaden.

Greenland.com vann webb-Oscar

Grönlands turistsida Greenland.com har efter förra årets ansiktslyftning vunnit internetanvändarnas förtjusning.

Internetanvändare i hela världen kunde rösta på vilken hemsida som skulle vinna Internets egen Oscar, Webby Award, i den så kallade Peoples Voice. En tävling som gått sedan 1996. Visit Greenlands hemsida gick om kända turistorter som New York, Vancouver och Nya Zeeland och tog hem utmärkelsen till turistrådets jublande glädje. Det är det finaste pris man kan få i turistbranschen. Och nu hoppas man förstås på att Grönland ska få ökad uppmärksamhet ute i världen. Prisutdelningen gjordes i New York och amerikanska medier var inte sena att bevaka evenemanget.

Räkor miljöcertifieras

De västgrönländska räkorerna är landets viktigaste exportvara.

Det internationella certifieringssällskapet Intertek Moody ska nu rekommendera de grönländska kallvattenräkorerna till en eftertraktad certifiering hos Marine Stewardship Council. MSC-märkningen ger handeln garanti för att räkfisket skett miljövänligt och hållbart. Certifieringen ger stora fördelar då globala butikskedjor lägger fokus på MSC-certifierade djur och skaldjur. När ansökningsprocessen till Marine Stewardship gått iväg

blir nästa steg att även få hälleflundran MSC-märkt.

Den samlade räkkvoten på Grönland är i år 105 000 ton inklusive den andel som EU och Kanada har rätt till.

Isbjörn var på väg till Nuuk

I början på maj gick en isbjörn omkring mellan husen i Qooqut i Godthåbsfjorden.

Händelsen väckte stor uppmärksamhet och biologer från Naturinstitutet ryckte ut med båt och följde senare björnens simtur i fjorden. En fångstman med isbjörnslicens kallades ut. Det blev Anthon Egede som fick skjuta djuret som nu undersöks av biologer. Tungprov ska användas för dna-analys och späcket ska analyseras med fokus på eventuella föroreningar. När biologerna gjort sitt säljs köttet på det så kallade brættet i Nuuk.

Den här björnen hade kommit ur spår. Isbjörnar uppehåller sig normalt långt från kusten för att söka föda på storisen. Ytterligare en hane siktades i Godthåbsfjorden i vinter men försvann sedan.

2 juni rapporterades ännu en isbjörn som kom simmande i vattnet utanför Nuuk. En varning utgick till allmänheten att hålla sig borta från området vid Nipisat på Nordlandet. Nu har isbjörnen skjutits.

Klaus Eugenius fångade isbjörnen på bild.

Hollywood letade talanger i Nuuk

Söndagen den 13 maj var stämningen i Nuuk färgad av förväntansfull spänning.

Producenten till den kommande Ben Stiler-filmen *The secret life of Walter Mitty* hade kallat till casting på Hotel Hans Egede. Redan tidigt på morgon hade hotellets Skyline bar fyllts med ett 60-tal förhoppningsfulla. Två roller skulle besättas. En helikopterförare och en postkassörskas. Dessutom ville man ha tio statister. Inspelningen av filmen kommer att göras på Island.

Ny flygrutt mellan Nuuk och Iqaluit

Den nya ruten är resultatet av ett samarbete mellan Air Greenland och det kanadensiska flygbolaget First Air.

Måndagar och fredagar fr o m 15 juni flyger Air Greenland i en Dash 8 med plats för 34 passagerare. Turen tar en timme och fyrtiofem minuter. Tidtabellen har lagts så att man samma dag har förbindelse till en lång rad destinationer i Kanada. Dessutom är det samma dag förbindelse för resande från och till Ilulissat och Kangerlussuaq. En enkel till Iqaluit kostar 3027 dkr och 6277 till Ottawa.

Knallvarmt i Narsarsuaq

Den 29 maj steg termometrarna i Narsarsuaq till 24 grader och de flesta platser i Grönland hade tvåsiffriga värmegrader.

Kangerlussuaq hade t ex 19,9 grader. Det är fyra platser som har ett typiskt fastlandsklimat med varma somrar och kalla vintrar. Narsarsuaq, Kangerlussuaq, Kapisillit och Qasigiannuit. Gemensamt är att de ligger inne i djupa fjordar.

Stopp för Cairns svinerier

När skotska Cairn Energy provborrade på Grönlands västkust förra sommaren släppte bolaget ur 160 ton svårnedbrytbara kemikalier i havet.

Det handlar om kemikalien Ultrahib som är internationellt rödlistad. Detta har väckt bestörtning både i Råstoffsdirektoratet och hos miljöexperterna som menar att Cairn brutit mot internationell överenskommelse. Innan Cairn kan återuppta provborringarna 2014 måste de visa upp en långt bättre plan för hur det skadliga Ultrahib ska ersättas med alternativ som är bättre nedbrytbara.

TV som språkskola

Förslag har väckts i Landstinget att det grönländska tv-bolaget KNR ska använda outnyttjad sändningstid till språkundervisning enligt en modell som med framgång praktiserats av BBC.

De aktuella språken blir i så fall grönländska, danska och engelska. Ännu är det dock långt kvar till att förslaget kan bli verklighet. En redaktion av språkmänniskor ska utarbeta ett koncept för att klarlägga de processer som ingår i en tv-produktion. Finansieringen är också en olöst fråga.

Säljägare demonstrerade i Köpenhamn

En vacker sälskinnspäls tycks väcka obehagliga associationer om masslakt och blodig klubbning hos flertalet konsumenter i världen.

Djurrättsorganisationer är inte sena att starta kampanjer mot säljakt närhelst det beger sig.

Något som lett till att Grönlands export av sälskinn minskat från 50 miljoner dkr 2006 till 6 miljoner år 2010 trots att Världsnaturfonden tillkännagivit att den grönländska fångsten är ekologiskt hållbar. Ironiskt nog har försäljningen av andra pälstyper däremot skjutit i höjden.

Det senaste angreppet på grönländska sälskinn kommer från varuhuset Magasin i Köpenhamn som meddelade att från 1 maj skulle all försäljning av päls från vilda djur upphöra. Ett beslut som fick en grupp grönländska fångstmän att ta flyget till Köpenhamn och demonstrera. De menade att Magasins pälspolitik är för restriktiv och att folk i Grönlands ytterdi-

strikt inte får mat på bordet när pälshandeln sjunker. Många har tvingats begära socialhjälp de senaste åren.

De fångstmetoder som kritikerna framför gäller inte Grönland utan Kanada. Magasins nya pälspolitik har de övertagit från ägaren Debenhams i England där pälsmotståndet är starkt.

Drygt 200 människor visade sitt missnöje utanför Magasin den 1 maj med slagord som ”Varför säga nej till naturen? När såg du sist en lycklig ko?” Demonstranterna gick sedan genom Köpenhamns gator för att ansluta sig till den stora förstamajfesten i Fælledparken.

Demonstrationen arrangerades av fiske- och fångstorganisationen KNAPK. Huvudsyftet var att upplysa danskarna om de grönländska fångstmännens verklighet. Nu hoppas man att intresset för grönländska sälprodukter ska bli större.

Glömda bilder ger ny kunskap

Knud Rasmussens bilder ger inblick i isens utbredning på 30-talet. Foto: Arktisk Institut

Klimatforskningen kring Grönlands glaciärer hämmas av att man inte kunnat se långt tillbaka i tiden.

Desto mer glädjande då när några glas-skivor med negativ hittats på Kort- och Matrikelstyrelsen vilka tagits av Knud Rasmussen på 30-talet. Bilderna visar östgrönländska glaciärtungor och togs under hans sjunde polarexpedition. I samlingen finns också några foton tagna från luften.

Tack vare de här bilderna kan forskarna nu studera effekterna av temperaturförändringar för 80 år sedan. Hur glaciärerna till exempel påverkades av tidigare värme- och köldperioder. Några av bilderna visar att glaciärerna på en del ställen smälte snabbare än de gör idag. De glaciärer som sträckte sig ut i havet drog sig snabbt tillbaka på samma sätt som idag. Glaciärerna är mycket kän-

liga för havstemperaturerna. I mitten av 1900-talet steg temperaturen i området av orsaker som är okända. Teorier finns dock att många partiklar i luften påverkade klimatet eller att variationer i den nordatlantiska havsströmmen uppstod.

Sista sidan...

Grönlandsdagar på Tivoli

Under två dagar i månadsskiftet juli augusti är det Grönland som står i fokus på Tivoli i Köpenhamn.

Programmet är inte klart ännu men man kan nog räkna med att få lyssna på många av de största, grönländska artisterna, exempelvis Nanook, Rasmus Lyberth, Aviaja Lumholdt (bilden ovan) och Small Time Giants. Programmet lär dyka upp kring midsommar på git.gl.

Iluliaq som nättidning?

Med detta nummer av Iluliaq skickar vi ut en enkät där vi ber dig som är medlem att ta ställning till styrelsens förslag att omvandla Iluliaq till nättidning.

Sänkta kostnader för distributionen och enklare hantering samt miljömässiga hänsyn är våra bevekelsegrunder till förslaget.

Skicka in din e-postadress

Ibland får styrelsen sen information om aktiviteter, föredrag och utställningar som kan intressera föreningens medlemmar.

Då kan vi informera om detta via e-post. Du som vill ha sådan information och kanske även vårt nyhetsbrev kan skicka din e-postadress till föreningens sekreterare, Joel Åsblom, asblom@rocketmail.com.

Höstens program

Höstens program är ännu inte fastställt.

Vi kommer att fortsätta med några språkvällar och flera intressanta föredrag är att vänta liksom en filmvisning. För närmare information kolla vår hemsida www.sverigegronland.se i augusti/ september och därefter fortlöpande.

Granskande nyhetsite

Aviisi.gl är en nystartad nyhetsite som försöker gå bakom de historier som präglar nyhetsbilden på Grönland och skapa ett undersökande nyhetsmedia.

Aasivik återuppstår

Nu är plats och datum klara för det återuppståndna sommarlägret Aasivik 2012.

Det blir den 21-29 juli vid Ikarluit i Godthåbsfjorden. Artister som lovat spela är bl a Simon Lyng, Zedna, Nina K Jørgensen, Mike Thomsen Band, Aalut, Juakka och Inua. För mer information skriv till aasivik2012@gmail.com eller kolla på nätet. Du kan också läsa om Aasiviktraditionen i Iluliaq nr 1/12